

CiU, l'herència del pujolisme

El mes de desembre es constituirà oficialment la federació de Convergència i Unió. Aquesta nova fórmula de relació supera la coalició i ha de servir per fixar uns equilibris més estables entre els dos partits que han governat la Generalitat de Catalunya en les dues darreres dècades, i poder afrontar així el relleu del lideratge de Jordi Pujol.

Com reemplaçar un lideratge personal que és en si mateix l'explicació de la gènesi i l'èxit d'una formació política?

Aquesta és la pregunta que segurament va dur els dirigents de la coalició Convergència i Unió a la necessitat de plantejar-se una federació entre partits.

És indiscutible que el lideratge de Jordi Pujol durant les darreres dècades, al capdavant de la coalició, ha estat l'element clau de l'èxit de CiU. La filosofia política resumida en l'expressió "fer país" ha aglutinat sectors heterogenis, primer al voltant de Convergència Democràtica de Catalunya, i després en la coalició amb Unió Democràtica de Catalunya. Del centre-esquerra catalanista a la dreta catalana cristiana, aquest és el ventall en què s'ha nodrit la coalició CiU a remolc del pujolisme com a element catalitzador.

Aquest lideratge personalista, impossible de substituir avui dia per un altre d'igual, només es pot continuar amb un reforçament del producte polític que ha generat: CiU. Si més no, això és el que defensen les cúpules de les dues formacions que integren la coalició.

El "trident". Sota aquesta premissa, durant el mes de desembre es culminarà el procés de federació entre CDC i UDC. El dia 2 es constituirà oficialment la nova federació, i el 15 es refermaran públicament i oficialment els càrrecs de president i secretari general de la nova federació, en un consell nacional conjunt dels dos partits.

L'equilibri que ha de gestionar el relleu del lideratge de Pujol va quedar fixat després d'unes tenses negociacions entre les cúpules dels dos partits. El gener passat, Pujol nomenà Artur Mas conseller en cap, un moviment que deixà el lí-

DOMÈNEC UMBERT

El relleu de Jordi Pujol ha fet replantejar les relacions entre CDC i UDC.

der d'Unió, Josep Antoni Duran Lleida, fora de la cursa per la successió. El mes de març, els màxims dirigents dels dos partits pactaren el futur de la federació i tancaren així una de les crisis més dures entre les dues formacions. Duran Lleida serà el secretari general de la nova federació, com a contrapartida a l'elecció de Mas com a candidat a la presidència de la Generalitat. Evidentment, el capital polític de Pujol serà present, en aquesta nova estructura, com a president de la federació. Aquest equilibrat organigrama ja s'ha batejat en clau d'humor com el "trident".

El darrer canvi en el Govern de la Generalitat de Catalunya cal situar-lo també en el reajustament d'equilibris entre els dos partits. Un dels pactes, per posar

El darrer canvi en el Govern de la Generalitat de Catalunya cal situar-lo també en el reajustament d'equilibris entre CDC i UDC

en marxa la nova federació, era la cessió de CDC a UDC d'una de les conselleries. Així, el secretari general dels demòcratacristians, Ramon Espadaler, ha estat nomenat conseller de Medi Ambient en substitució de Felip Puig (CDC), que passa a encapçalar el Departament de Política Territorial i Obres Públiques, fins ara en mans de Pere Macias (CDC), el qual ocuparà des d'aquest moment la secretaria general adjunta de la nova federació.

Així doncs, malgrat algunes veus —i no només de l'oposició— que auguraven un terrabastall polític de la coalició quan arribés el moment d'afrontar el relleu de Jordi Pujol, sembla que els equilibris de la cúpula han quedat força ben lligats i el procés de la federació, malgrat algunes dificultats inicials entre les bases dels partits, va complint el calendari.

Lligar-ho tot. La federació de CiU, doncs, pretén lligar la relació entre els dos partits amb una figura més sòlida que la de la coalició, una fórmula massa vinculada al pes polític del lideratge de Pujol. La nova CiU haurà de gestionar, per tant, un ampli espectre polític que fins ara s'havia aglutinat al voltant de la figura de l'actual president de la Generalitat de Catalunya.

Convergència Democràtica de Catalunya, per exemple, és el fruit de la confluència de diverses branques ideològiques. Una, provinent d'un nucli històric vinculat personalment amb Jordi Pujol,

“Entrem en una NOVA etapa política”

Jordi Porta és exdirector de la Fundació Bofill i president de l'Opinió Catalana.

—Crec que la federació de CiU farà canviar el panorama polític a Catalunya?

—El mapa, no. Però sí que canviarà les relacions entre Convergència i Unió.

—El dibuix polític al Principat, on gairebé tots els partits poden compartir part de l'electorat i no tenen les fronteres gaire definides, és part de l'herència de la transició?

—Crec que és força normal. Hi ha un espai, que en podem dir el centre moderat, però catalanista, que se'l disputen

tots. El que passa és que pot haver-hi decantaments. Per exemple, el pacte entre CiU i PP pot fer que una part del seu electorat es desplaci cap a ERC i cap al PSC, en menor mesura. També podria ser que hi hagués un cert creixement del PSC, pel fet de no tenir ara un discurs condicionat perquè no mana a Madrid... És a dir, que hi ha un cert desplaçament que sí que és possible. Si no, és clar, no hi hauria canvis.

—La federació entre CiU pot modificar la política de pactes d'aquesta formació?

—No, el sol fet de la federació crec que no. Sempre s'ha dit que CDC era més procliu al pacte amb ERC que Unió. No sé si és del tot cert, però s'ha dit. Dependrà de les estratègies que defensi CiU i dels acords que estableixi amb altres forces a partir d'ara. D'altra banda, Convergència en aquests moments no és un tot homogeni. Hi ha corrents a dins, uns més partidaris de pactar amb Esquerra, per exemple, que d'altres, que no ho volen.

Però el que és nou ara és que tot s'està remouent més que fa cinc anys: es remou Convergència i Unió, per la federació, i Convergència, pel seu costat. D'altra banda, Esquerra Republicana, amb la perspectiva del creixement del seu electorat, també està reformant una mica les perspectives dels seus plantejaments, i el PSC, amb la perspectiva de desbancar Pujol de la Generalitat, també fa reformulacions... És a dir, amb vista al 2003, es remouen una mica les forces polítiques. S'entra en una nova etapa política, això segur.

—Tenint en compte això que vostè deia de les diferents tendències dins de CDC, la federació de CiU pot provocar tensions més fortes entre aquests corrents?

—Convergència i Unió han col·laborat junts des de fa molts anys, en moments de tensió i en moments de més calma. En principi, quan hi ha hagut tensions ha estat per les quotes de partit. Si això s'estableix i s'acorda crear la federació, si més no, durant una temporada, hi podria haver una certa estabilitat. Si això no s'estableix clarament poden reaparèixer les tensions entre els partits. Però la federació, si els acords són clars per a les dues parts, teòricament, ha de donar més estabilitat de la que hi ha hagut fins ara.

—Els equilibris dins la federació, amb la perspectiva de la retirada de Pujol de primera línia de la política, seran prou forts per superar les tensions entre partits?

—Aquest és el gran tema. I crec que per això es fa un acord més establert jurídicament, com és una federació, per comptes de la coalició. La figura de Jordi Pujol, que tenia prou autoritat i lideratge per imposar-se a les dues parts, és un element d'estabilitat clau. En el moment que aquesta figura desapareixi... Per això crec que fan la federació, per fixar uns acords que quedin més establerts, perquè si no les tensions haurien pogut ser molt fortes, fins al punt, potser, d'arribar a la ruptura. E. R.

RICARD CUSAT

Artur Mas i Josep Antoni Duran Lloida comparteixen lideratge de la nova CiU. La federació haurà de servir per fixar unes relacions entre els dos partits per evitar futures crisis.

JNC, joventut d'un altre partit, i Unió de Joves, partit per unes joventuts

El paper de les joventuts de CDC, Joventut Nacionalista de Catalunya, i d'UDC, Unió de Joves, és reflex de la complicitat de les relacions a CiU.

El nom de JNC recull la idea que finalment es va desestimar en el cinquè congrés de CDC, l'abril de 1978, que és la de constituir el Partit Nacionalista de Catalunya. Neix, d'alguna manera, a partir de la idea de la creació d'un partit que finalment no va existir. Per tant, es pot dir que la JNC és la joventut d'un altre partit. I no és estrany, per tant, que en moltes ocasions les seves reivindicacions vagin molt més enllà de les del partit matriu. Aquest detall de la gènesi de l'organització juvenil també explica que hagi servit per nodrir els sectors sobiranistes de CDC, amb quadres com Carles Campuzano, Josep Rull i Lluís Recoder, tots ells exsecretaris generals de JNC.

Per la seva banda, la Unió de Joves és potser l'única branca juvenil política registrada com a partit independent. Per tant, Unió de Joves és un partit polític registrat legalment que es declara com a joventuts d'UDC i que renuncia a con-

córrer en les eleccions en què ja ho faci Unió. La seva naturalesa, doncs, també explica les diferències de posicions que en moltes ocasions té respecte al partit "adult".

Aquesta complexitat, doncs, explica que el procés de federació iniciat per les cúpules de CDC i UDC no s'hagi transmès automàticament a les joventuts respectives. És a dir, que la JNC i la Unió de Joves no han iniciat cap procés de fusió.

Això sí, totes dues joventuts han iniciat un procés per reforçar les relacions entre les dues formacions. Un procés que podria acabar amb la creació d'un comitè d'enllaç. Una eina de relació semblant a la que fins a la seva federació CDC i UDC havien utilitzat com a coalició.

Les dues organitzacions juvenils tenen els propis ritmes, però segueixen el camí dels seus partits. Fins i tot, a l'hora de parlar del futur, JNC ha defensat obertament que no veuria malament la fusió. Unió de Joves, en canvi, considera més útil continuar junts, però sense barrejar-se. *E. R.*

amb personatges com Jaume Casajoana, Josep Maria Cullell, Miquel Esquirol o Miquel Sellarès, entre altres. El seu objectiu inicial era crear un partit que vertebrés les classes mitjanes com a nucli motor en la política catalana. Aquest sector, juntament amb un col·lectiu de professionals, liderats per Miquel Roca, constituí formalment CDC l'any 1976. Després del fracàs en les primeres eleccions democràtiques del 1977, integrada en el Pacte Democràtic per Catalunya, la formació guiada per Pujol quedà definitivament configurada, el 1978, amb la fusió amb Esquerra Democràtica de Catalunya, de Ramon Trias Fargas. S'incorporà així la tercera gran branca de CDC, la liberal.

Jordi Pujol, doncs, és l'element que lliga un partit que abraça des del centre-esquerra nacionalista, del sector històric, el pragmatisme del sector roquista i fins al liberalisme d'EDC. Un lideratge que encara pot incorporar sota el seu paraigua els democratacristians d'Unió Democràtica, amb la coalició nascuda el 1980.

Aquesta amalgama ideològica, conduïda fins ara per un lideratge personalista, des d'aquesta fusió haurà de ser guiada pels equilibris interns establerts entre els dos partits de la federació.

La federació sense govern. Fins ara, però, la cohesió de la coalició ha estat impulsada des de l'àmbit del Govern de la Generalitat. Per tant, és inqüestionable que l'èxit electoral de CiU també ha estat un element clau de cohesió. La qüestió pendent és veure si sense aquest element, és a dir, sense la cohesió que comporta el fet de disposar de quotes de poder per repartir, la relació entre aquests partits i aquests corrents ideològics mantindria la capacitat per continuar unides, ja sigui amb federació o sense.

De moment, però, sembla que la determinació en un objectiu comú –mantenir el Govern de la Generalitat– actua com a força centrípeta entre les diferents branques. Els resultats electorals del 2003 demostraran si cal plantejar-se o no aquesta qüestió.

Enric Rimbau